

PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD” 2026

finansowany ze środków PFRON

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Cele programu:

1. Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji i do mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności.
2. Cele szczegółowe programu:
 - przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu, słuchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
 - przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
 - umożliwienie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
 - poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
 - zwiększenie niezależności oraz szans na aktywizację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnościami poprzez poprawę dostępności do wentylacji domowej pod koncentrator tleny lub respiratorem,
 - zwiększenie niezależności beneficjentów programu poprzez zapewnienie mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

Miejsce składania wniosków:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Dąbrowskiego 46, 89-100 Nakło nad Notecią.

Możliwe jest również złożenie wniosku za pomocą Systemu Obsługi Wsparcia (SOW). Wymagane jest posiadanie narzędzia autoryzacji – uwierzytelnienia przez profil zaufany ePUAP lub przy pomocy kwalifikowalnego podpisu elektronicznego.

Zalogować można się pod adresem: sow.pfron.org.pl, a informacje na temat składania wniosków w formie elektronicznej można uzyskać pod adresem: portal-sow.pfron.org.pl.

Termin składania wniosków:

Moduł I – od 1 marca 2026 r. do 31 sierpnia 2026 r., z zastrzeżeniem Obszaru E

Moduł I Obszar E – od 16 lutego 2026 r. do 30 listopada 2026 r.

Moduł II: od 01.03.2026r.

- do 31.03.2026r. (semestr letni roku akademickiego/szkolnego 2025/2026)

- do 10.10.2026r. (semestr zimowy roku akademickiego/szkolnego 2026/2027)

Moduł III: od 2 kwietnia 2026 r. do 4 grudnia 2026 r.

Wnioski w ramach modułu I podlegają ocenie merytorycznej (z wyjątkiem Obszaru E), która przeprowadzana jest w celu wyłonienia wniosków, mających największe szanse na realizację celów programu, dlatego prosimy zwracać szczególną uwagę na uzasadnienie wniosku wskazujące na związek udzielenia dofinansowania z możliwością realizacji celów programu.

Wnioski w ramach modułu II oraz modułu III nie podlegają ocenie merytorycznej.

MODUŁY, OBSZARY I ZADANIA PROGRAMU REALIZOWANE W 2026 ROKU:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,

Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu,

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,

Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku,

Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,

Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.,

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,

Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,

Zadanie 6 – pomoc w zakupie manualnego wózka multipozycyjnego lub jego niezbędnego wyposażenia, adresowana do osób:

- ze stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia),
- z niepełnosprawnością sprzężoną, tj. co najmniej dwoma przyczynami wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o niepełnosprawności,
- z koniecznością stałego korzystania z ręcznego wózka inwalidzkiego dopasowanego do potrzeb wynikających z ograniczeń w pozycji siedzącej, co powoduje konieczność korzystania z manualnego wózka multipozycyjnego,
- w wieku od rozpoczęcia edukacji przedszkolno-szkolnej do 18 roku życia lub w wieku aktywności zawodowej,
- których wnioski uzyska pozytywną opinię eksperta PFRON co do funkcjonalnego dostosowania wózka do indywidualnych potrzeb i aktywności jego użytkownika,

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka,

Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia), które korzystają z koncentratora tlenu lub respiratora w ramach świadczenia udzielanego przez ośrodek domowego leczenia tlenem lub ośrodek wentylacji domowej, tj. pod opieką:

- paliatywną lub hospicjum lub długoterminową pielęgniarstwą,
 - zespołu długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie,
 - poradni/ ośrodka/ zespołu domowego leczenia tlenem,
 - lekarza specjalisty, który zalecił stosowanie urządzenia,
- przy czym wsparcie dotyczy także osób korzystających z urządzenia wypożyczonego lub zakupionego ze środków własnych;

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym, umiarkowanym lub lekkim stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi, w tym uczestników seminarium doktoranckich lub innych form uzyskania doktoratu eksternistycznego;

Moduł III – likwidacja barier w dostępie do mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta pomocy:

- a) **Zadanie 1** – pomoc w zamianie architektonicznie niedostępnego mieszkania na mieszkanie spełniające indywidualne kryterium dostępności, znajdujące się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem,
- b) **Zadanie 2** – pomoc w wynajęciu samodzielnego mieszkania, które spełnia indywidualne kryterium dostępności.

Preferencje PFRON przysługujące wnioskodawcom w trakcie rozpatrywania wniosków w ramach modułu I:

W 2026 r. preferowane są wnioski dotyczące osób z niepełnosprawnością, które:

- 1) uzyskały do wniosku pozytywną opinię eksperta w zakresie dopasowania wnioskowanej pomocy do aktualnych potrzeb wynikających z ich aktywności (eksperta PFRON w ramach Obszaru C Zadania: 1, 3-4 oraz 6, a także eksperta w ramach programu pn. „Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością” lub eksperta zaangażowanego przez realizatora) – liczba punktów preferencyjnych wynosi wówczas 10,
- 2) posiadają znaczny stopień niepełnosprawności, a w przypadku osób do 16 roku życia – w orzeczeniu o niepełnosprawności posiadają więcej niż jedną przyczynę wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenie to jest wydane z powodu całościowych zaburzeń rozwojowych (12-C) – liczba punktów preferencyjnych wynosi wówczas 10,
- 3) są zatrudnione (w rozumieniu programu) – liczba punktów preferencyjnych wynosi 10,
- 4) posiadają podpis elektroniczny/Profil Zaufany na platformie ePUAP i złożyły wniosek o dofinansowanie w formie elektronicznej w SOW – liczba punktów preferencyjnych wynosi 10, przy czym preferencja ta dotyczy tylko tych wnioskodawców, którzy z niej skorzystają po raz pierwszy (preferencja jest jednorazowa),
- 5) złożyły wniosek w pierwszym półroczu 2026 roku – liczba punktów preferencyjnych wynosi 5,
- 6) w 2025 lub w 2026 roku zostały poszkodowane w wyniku działania żywiołu lub innych zdarzeń losowych – liczba punktów preferencyjnych wynosi 5.

Pozostałe kryteria oceny merytorycznej wniosków ustalone przez Realizatora programu:

- 1) osoby niepełnosprawne, które studiują – liczba punktów wynosi 10,
- 2) dzieci i młodzież realizujące obowiązek szkolny – liczba punktów wynosi 10,
- 3) wnioskodawca/ podopieczny nie otrzymał dotąd dofinansowania ze środków PFRON na zakup przedmiotu dofinansowania – liczba punktów wynosi 10,
- 4) wnioskodawca prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe – liczba punktów wynosi 10,
- 5) wieś/ miasto do 5 tys. mieszkańców – liczba punktów wynosi 5,
- 6) wniosek był kompletny w dniu przyjęcia – liczba punktów wynosi 5.

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Obszar A Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu (z dysfunkcją narządu ruchu)

Warunki uczestnictwa:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności,
- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- dysfunkcja narządu ruchu.

Maksymalna kwota dofinansowania: **73.500 zł.**

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Refundacja może dotyczyć wyłącznie kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania.

Ponowna pomoc może być udzielona po upływie 3 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Obszar A Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (z dysfunkcją narządu ruchu)

Warunki uczestnictwa:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- wiek aktywności zawodowej,
- dysfunkcja narządu ruchu.

Maksymalna kwota dofinansowania: **6.322 zł**, w tym:

- dla kosztów kursu i egzaminów kategorii B: **3.200 zł**,
- dla kosztów kursu i egzaminów pozostałych kategorii – **4.820 zł**,
- dla pozostałych kosztów uzyskania prawa jazdy w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania wnioskodawcy (koszty związane z zakwaterowaniem, wyżywieniem i dojazdem w okresie trwania kursu): **924 zł**,
- dla kosztów usług tłumacza migowego: **578 zł**.

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania prawa jazdy, w szczególności: kursu i egzaminów na prawo jazdy oraz w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania: zakwaterowania, wyżywienia w okresie trwania kursu, dojazdu (przyjazd na kurs i powrót z kursu). Refundacja może dotyczyć kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania, a także kosztów poniesionych do 180 dni przed dniem złożenia wniosku.

Ponowna pomoc może być udzielona po upływie 3 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Obszar A Zadanie 3: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego)

Warunki uczestnictwa:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- wiek aktywności zawodowej,
- dysfunkcja narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego.

Maksymalna kwota dofinansowania: **6.322 zł**, w tym:

- dla kosztów kursu i egzaminów kategorii B: **3.200 zł**,
- dla kosztów kursu i egzaminów pozostałych kategorii – **4.820 zł**,
- dla pozostałych kosztów uzyskania prawa jazdy w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania wnioskodawcy (koszty związane z zakwaterowaniem, wyżywieniem i dojazdem w okresie trwania kursu): **924 zł**,
- dla kosztów usług tłumacza migowego: **578 zł**.

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania prawa jazdy, w szczególności: kursu i egzaminów na prawo jazdy oraz w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania: zakwaterowania, wyżywienia w okresie trwania kursu, dojazdu (przyjazd na kurs i powrót z kursu), a także usług tłumacza migowego.

Refundacja może dotyczyć kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania, a także kosztów poniesionych do 180 dni przed dniem złożenia wniosku.

Ponowna pomoc może być udzielona po upływie 3 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Obszar A Zadanie 4: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania samochodu (z dysfunkcją narządu słuchu)

Warunki uczestnictwa:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- dysfunkcja narządu słuchu.

Maksymalna kwota dofinansowania: **4.620 zł**.

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Refundacja może dotyczyć wyłącznie kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania.

Ponowna pomoc może być udzielona po upływie 3 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Obszar B Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych)

Warunki uczestnictwa:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności,
- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- dysfunkcja obu kończyn górnych lub narządu wzroku.

Maksymalna kwota dofinansowania:

- dla osoby niewidomej – **10.500 zł** oraz **17.325 zł** na urządzenia brajlowskie (łącznie **27.825 zł**)
- dla pozostałych adresatów w zadaniu – **10.500 zł**.

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Refundacja może dotyczyć wyłącznie kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania.

Ponowna pomoc może być udzielona po upływie 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Obszar B Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania

Warunki uczestnictwa:

- pomoc udzielona w ramach obszaru B.

Maksymalna kwota dofinansowania:

- dla osoby głuchoniewidomej: **4.620 zł**,
- dla osoby z dysfunkcją narządu słuchu: **3.465 zł**,
- dla pozostałych adresatów obszaru: **2.310 zł**,

z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania w indywidualnych przypadkach, maksymalnie o 100%, wyłącznie w przypadku, gdy poziom dysfunkcji narządu wzroku lub słuchu wymaga zwiększenia liczby godzin szkolenia.

Udział własny wnioskodawcy: **nie jest wymagany**.

Refundacja może dotyczyć kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania, a także kosztów poniesionych do 180 dni przed dniem złożenia wniosku.

Ponowna pomoc może być udzielona po upływie 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Obszar B Zadanie 3: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (umiarkowany stopień niepełnosprawności/ dysf. narządu wzroku)

Warunki uczestnictwa:

- umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- dysfunkcja narządu wzroku,
- wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie.

Maksymalna kwota dofinansowania: **10.500 zł.**

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Refundacja może dotyczyć wyłącznie kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania.

Ponowna pomoc może być udzielona po upływie 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Obszar B Zadanie 4: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy)

Warunki uczestnictwa:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności,
- dysfunkcja narządu słuchu,
- trudności w komunikowaniu się za pomocą mowy,
- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie.

Maksymalna kwota dofinansowania: **6.300 zł**

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Refundacja może dotyczyć wyłącznie kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania.

Ponowna pomoc może być udzielona po upływie 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Obszar B Zadanie 5: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego

Warunki uczestnictwa:

- pomoc udzielona w Zadaniu: 1,3 lub 4
- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności.

Maksymalna kwota dofinansowania: **1.733 zł**

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Refundacja może dotyczyć kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania, a także kosztów poniesionych do 180 dni przed dniem złożenia wniosku.

Ponowna pomoc może być udzielona po zakończeniu okresu gwarancji na przedmiot/ usługę wcześniej dofinansowaną.

Obszar C Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

Warunki uczestnictwa:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności,

- zatrudnienie lub nauka lub potwierdzone opinią eksperta PFRON rokowania uzyskania zdolności do pracy albo do podjęcia nauki w wyniku wsparcia udzielonego w programie,
- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym.

Maksymalna kwota dofinansowania: **18.480 zł**, z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania do kwoty rekomendowanej przez eksperta PFRON, jednak nie więcej niż **28.875 zł**

Dla refundacji kosztów dojazdu beneficjenta programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON na spotkanie z beneficjentem programu – w zależności od poniesionych kosztów, nie więcej niż 231 zł.

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Refundacja może dotyczyć wyłącznie kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania.

Ponowna pomoc może być udzielona po upływie 3 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Wnioskodawca zobowiązany jest dostarczyć wraz z wnioskiem dwie niezależne oferty (od dwóch niezależnych sprzedawców/usługodawców) dotyczące wybranego przez siebie przedmiotu dofinansowania.

Osoba niepełnosprawna, która nie jest zatrudniona ani nie uczy się, zobowiązana jest dostarczyć wraz z wnioskiem zlecenie na zaopatrzenie w wyroby medyczne na wózek inwalidzki o napędzie elektrycznym potwierdzone przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Obszar C Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

Warunki uczestnictwa:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności.

Maksymalna kwota dofinansowania: **4.043 zł**, z czego na zakup jednego akumulatora – nie więcej niż **1.155 zł**

Udział własny wnioskodawcy: **nie jest wymagany**

Refundacja może dotyczyć kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania, a także kosztów poniesionych do 180 dni przed dniem złożenia wniosku.

Ponowna pomoc może być udzielona po zakończeniu okresu gwarancji na przedmiot/ usługę wcześniej dofinansowaną.

Obszar C Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości

Warunki uczestnictwa:

- stopień niepełnosprawności,
- wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- potwierdzona opinią eksperta PFRON stabilność procesu chorobowego,
- potwierdzone opinią eksperta PFRON rokowania uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie.

Maksymalna kwota dofinansowania dla protezy na III poziomie jakości, przy amputacji:

- w zakresie ręki: **13.200 zł**,

- przedramienia: **28.600 zł**,
- ramienia lub wyłuszczeniu w stawie barkowym: **33.000 zł**,
- na poziomie stopy lub podudzia: **19.800 zł**,
- na wysokości uda (także przez staw kolanowy): **27.500 zł**,
- uda lub wyłuszczeniu w stawie biodrowym: **33.000 zł**,

z możliwością zwiększenia w wyjątkowych przypadkach kwoty dofinansowania przez realizatora programu do kwoty rekomendowanej przez eksperta PFRON i wyłącznie wtedy, gdy celowość zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy), zostanie zarekomendowana przez eksperta PFRON, jednak nie więcej niż do trzykrotności kwot wskazanych powyżej,

Dla refundacji kosztów dojazdu beneficjenta programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON na spotkanie z beneficjentem programu – w zależności od poniesionych kosztów, nie więcej niż 231 zł.

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Refundacja może dotyczyć wyłącznie kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania.

Ponowna pomoc może być udzielona po upływie 3 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Wnioskodawca zobowiązany jest dostarczyć wraz z wnioskiem dwie niezależne oferty (od dwóch niezależnych sprzedawców/usługodawców) dotyczące wybranego przez siebie przedmiotu dofinansowania.

Prosimy, aby oferenci/ wykonawcy – wystawcy dokumentów korzystali z zamieszczonych na stronie www.pcpr-naklo.pl lub www.pfron.org.pl formularzy/plików, wypełniając je w formie elektronicznej. Po wydrukowaniu, dokument należy opatrzyć datą, pieczęcią i podpisem wystawcy.

Obszar C Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości)

Warunki uczestnictwa:

- stopień niepełnosprawności,
- wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- potwierdzona opinią eksperta PFRON stabilność procesu chorobowego,
- potwierdzone opinią eksperta PFRON rokowania uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie.

Maksymalne dofinansowanie:

- a) w zakresie ręki: **3.960 zł**,
- b) przedramienia: **8.580 zł**,
- c) ramienia lub wyłuszczeniu w stawie barkowym: **9.900 zł**,
- d) na poziomie stopy lub podudzia: **5.940 zł**,
- e) na wysokości uda (także przez staw kolanowy): **8.250 zł**,
- f) uda lub wyłuszczeniu w stawie biodrowym: **9.900 zł**,

Dla refundacji kosztów dojazdu beneficjenta programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON na spotkanie z beneficjentem programu – w zależności od poniesionych kosztów, nie więcej niż 231 zł.

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Refundacja może dotyczyć kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania, a także kosztów poniesionych do 180 dni przed dniem złożenia wniosku.

Ponowna pomoc może być udzielona po zakończeniu okresu gwarancji na przedmiot/ usługę wcześniej dofinansowaną.

Wnioskodawca zobowiązany jest dostarczyć wraz z wnioskiem dwie niezależne oferty (od dwóch niezależnych sprzedawców/usługodawców) dotyczące wybranego przez siebie przedmiotu dofinansowania.

Prosimy, aby oferenci/ wykonawcy – wystawcy dokumentów korzystali z zamieszczonych na stronie www.pcpr-naklo.pl lub www.pfron.org.pl formularzy/plików, wypełniając je w formie elektronicznej. Po wydrukowaniu, dokument należy opatrzyć datą, pieczęcią i podpisem wystawcy.

Obszar C Zadanie 5: pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego

Warunki uczestnictwa:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności,
- wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
- dysfunkcja narządu ruchu powodująca problemy w samodzielnym przemieszczaniu się,
- zgoda lekarza specjalisty na użytkowanie skutera o napędzie elektrycznym lub wózka ręcznego z oprzyrządowaniem elektrycznym.

Maksymalne dofinansowanie: **8.663 zł**

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Refundacja może dotyczyć wyłącznie kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania.

Ponowna pomoc może być udzielona po upływie 3 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Obszar C Zadanie 6: pomoc w zakupie manualnego wózka multipozycyjnego lub jego niezbędnego wyposażenia

Warunki uczestnictwa:

- stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności,
- niepełnosprawność sprzężona, tj. co najmniej dwie przyczyny wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o niepełnosprawności,
- konieczność stałego korzystania z ręcznego wózka inwalidzkiego dopasowanego do potrzeb wynikających z ograniczeń w pozycji siedzącej, co powoduje konieczność korzystania z manualnego wózka multipozycyjnego,
- wiek – od rozpoczęcia edukacji przedszkolno-szkolnej do 18 roku życia lub wiek aktywności zawodowej,
- pozytywna opinia eksperta PFRON co do funkcjonalnego dostosowania wózka do indywidualnych potrzeb i aktywności jego użytkownika.

Maksymalne dofinansowanie: **22.000 zł**, w tym na zakup:

- manualnego wózka multipozycyjnego - **10.000 zł**,

lub

- wyposażenia manualnego wózka multipozycyjnego - **12.000 zł**,

przy czym, jeśli osoba z niepełnosprawnością w teście TCT uzyskała:

- 0-25 punktów – dofinansowanie może wynosić do 100% maksymalnej kwoty dofinansowania,
- 26-50 punktów – dofinansowanie może wynosić do 80% maksymalnej kwoty dofinansowania,
- 51-75 punktów – dofinansowanie może wynosić do 60% maksymalnej kwoty dofinansowania,
- 76-100 punktów – dofinansowanie może wynosić do 40% maksymalnej kwoty dofinansowania.

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Refundacja może dotyczyć wyłącznie kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania.

Ponowna pomoc może być udzielona po upływie 3 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy.

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką)

Warunki uczestnictwa:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- aktywność zawodowa,
- pełnienie roli przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego dziecka.

Maksymalna kwota dofinansowania: **347 zł** miesięcznie - tytułem kosztów opieki nad jedną (każdą) osobą zależną.

Udział własny wnioskodawcy: co najmniej **10%** ceny brutto zakupu/usługi.

Refundacja może dotyczyć kosztów poniesionych po zawarciu umowy dofinansowania, a także kosztów poniesionych do 180 dni przed dniem złożenia wniosku.

Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej

Warunki uczestnictwa:

- stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia – orzeczenie o niepełnosprawności,
- korzystanie z koncentratora tlenu lub respiratora w ramach świadczenia udzielanego przez ośrodek domowego leczenia tlenem lub ośrodek wentylacji domowej.

Maksymalna kwota dofinansowania: **100 zł** miesięcznie w formie dodatku na pokrycie kosztów opłaty za energię elektryczną w związku z użytkowaniem koncentratora tlenu lub respiratora.

Udział własny wnioskodawcy: **nie jest wymagany**

W ramach Obszaru E udzielenie wsparcia nie wymaga zawarcia umowy dofinansowania i nie podlega rozliczeniu.

Wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania we wniosku okresu objętego refundacją kosztów opłaty za energię, przy czym okres ten nie może być dłuższy niż 6 miesięcy i krótszy niż 3 miesiące.

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Warunki uczestnictwa:

- stopień niepełnosprawności,
- nauka w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium lub przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi

Refundacja dotyczy kosztów opłaty za naukę (czesne) dotyczących bieżącego roku szkolnego lub akademickiego, niezależnie od daty ich poniesienia.

Kwota dofinansowania kosztów nauki, dotyczących semestru/półrocza objętego dofinansowaniem, wynosi w przypadku:

1) **dodatku na pokrycie kosztów kształcenia:**

- **do 1.155 zł** dla wnioskodawców pobierających naukę w szkole policealnej lub kolegium,
- **do 1.733 zł** dla pozostałych wnioskodawców,

2) **dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego - do 4.620 zł,**

3) **opłaty za naukę (czesne) - równowartość kosztów czesnego** w ramach jednej, aktualnie realizowanej formy kształcenia na poziomie wyższym (na jednym kierunku) - niezależnie od daty poniesienia kosztów, przy czym dofinansowanie powyżej kwoty 4.620 zł jest możliwe wyłącznie w przypadku, gdy wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu wnioskodawcy nie przekracza kwoty 764 zł (netto) na osobę.

W przypadku, gdy wnioskodawca w module II pobiera naukę w ramach dwóch i więcej form kształcenia na poziomie wyższym (kierunków studiów), kwota dofinansowania opłaty za naukę (czesne) może być zwiększona o równowartość połowy kosztów czesnego na kolejnym/kolejnych kierunkach nauki, przy czym dofinansowanie powyżej kwoty **2.310 zł** jest możliwe wyłącznie w przypadku, gdy wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu wnioskodawcy nie przekracza kwoty 764 zł (netto) na osobę.

Udział własny w zakresie kosztów czesnego w module II wynosi:

1. **10% wartości czesnego** – w przypadku zatrudnionych beneficjentów programu, którzy korzystają z pomocy w ramach jednej formy kształcenia na poziomie wyższym (na jednym kierunku),
 2. **60% wartości czesnego** – w przypadku zatrudnionych beneficjentów programu, którzy jednocześnie korzystają z pomocy w ramach więcej niż jedna forma kształcenia na poziomie wyższym (więcej niż jeden kierunek) – warunek dotyczy drugiej i kolejnych form kształcenia na poziomie wyższym (drugiego i kolejnych kierunków),
- z zastrzeżeniem, iż z obowiązku wniesienia ww. udziału własnego w module II zwolniony jest wnioskodawca, gdy wysokość jego przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 764 zł (netto) na osobę.

Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia może być zwiększony, nie więcej niż o:

- **809 zł** – w przypadku, gdy wnioskodawca ponosi dodatkowe koszty z powodu barier w poruszaniu się;
- **578 zł** – w przypadku, gdy wnioskodawca ponosi koszty z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania;
- **347 zł** – w przypadku, gdy wnioskodawca posiada aktualną (ważną) Kartę Dużej Rodziny;
- **347 zł** – w przypadku, gdy wnioskodawca pobiera naukę jednocześnie na dwóch kierunkach studiów/nauki (przyznanie tej kwoty oznacza dofinansowanie kosztów nauki/ udzielenie pomocy także na drugim kierunku);
- **231 zł** – w przypadku, gdy wnioskodawca studiuje w przyspieszonym trybie;
- **347 zł** – w przypadku, gdy wnioskodawcą jest osoba poszkodowana w 2024 lub 2025 roku w wyniku działania żywiołu lub innych zdarzeń losowych;
- **347 zł** – w przypadku, gdy wnioskodawca korzysta z usług tłumacza języka migowego;
- **924 zł** – w przypadku, gdy wnioskodawca posiada podpis elektroniczny/Profil Zaufany na platformie ePUAP i złoży wniosek o dofinansowanie w formie elektronicznej w dedykowanym systemie przygotowanym przez PFRON, przy czym możliwość ta dotyczy tylko tych wnioskodawców, którzy skorzystają z tego zwiększenia po raz pierwszy (wsparcie jest jednorazowe);
- **578 zł** – w przypadku, gdy wnioskodawca w poprzednim semestrze pobierał lub aktualnie pobiera naukę w formie zdalnej, w tym w systemie hybrydowym.

Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia nie przysługuje, gdy wnioskodawca zmieniając kierunek lub szkołę/uczelnię w trakcie pobierania nauki (nie ukończywszy jej), ponownie pobiera naukę na poziomie (semestr/półroczce) objętym uprzednio dofinansowaniem ze środków PFRON w ramach programu.

Pomoc w module II w formie dodatku na pokrycie kosztów kształcenia ma charakter progresywny i motywacyjny. **Wysokość dodatku** dla każdego wnioskodawcy jest uzależniona od jego postępów w nauce i wynosi:

1. **do 50%** wyliczonej dla wnioskodawcy maksymalnej kwoty dodatku – w przypadku pobierania nauki na pierwszym roku nauki w ramach wszystkich form edukacji na poziomie wyższym, w

- przypadku form kształcenia trwających jeden rok – **do 75%** wyliczonej dla wnioskodawcy maksymalnej kwoty dodatku;
2. **do 75%** wyliczonej dla wnioskodawcy maksymalnej kwoty dodatku – w przypadku pobierania nauki na kolejnym, drugim roku edukacji w ramach wszystkich form edukacji na poziomie wyższym;
 3. **do 100%** wyliczonej dla wnioskodawcy maksymalnej kwoty dodatku – w przypadku pobierania nauki w kolejnych latach (od trzeciego roku) danej formy edukacji na poziomie wyższym; przy czym studenci studiów II stopnia i doktoranci szkół doktorskich oraz uczestnicy studiów doktoranckich mogą otrzymać dodatek w kwocie maksymalnej na każdym etapie nauki.

Przekazanie dofinansowania kosztów opłaty za naukę (czesne) oraz dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego następuje po zawarciu umowy dofinansowania. Przekazanie dodatku na pokrycie kosztów kształcenia następuje po zawarciu umowy dofinansowania i przekazaniu realizatorowi programu informacji o zaliczeniu przez wnioskodawcę semestru/półroczu objętego dofinansowaniem lub po złożeniu zaświadczenia ze szkoły/uczelni, że wnioskodawca uczęszczał na zajęcia, objęte planem/programem studiów/nauki.

Wnioskodawca może uzyskać pomoc ze środków PFRON łącznie maksymalnie w ramach 20 semestrów/półroczy różnych form kształcenia na poziomie wyższym.

Wnioskodawcy, którzy do dnia złożenia wniosku uzyskali pomoc ze środków PFRON w ramach większej liczby semestrów/półroczy, niż wskazana powyżej, mogą uzyskać pomoc w ramach programu - do czasu ukończenia rozpoczętych form kształcenia na poziomie wyższym, jeśli są one realizowane zgodnie z planem/programem studiów i zostały rozpoczęte, gdy limit, o którym mowa nie został przekroczony.

Limit nie dotyczy osób ubiegających się o dofinansowanie kosztów nauki w ramach szkoły doktorskiej, studiów III stopnia, a także osób zamierzających otworzyć przewód doktorski poza studiami doktoranckimi (III stopnia) i uczestników seminarium doktoranckiego.

Moduł III – likwidacja barier w dostępie do mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta pomocy:

1. **Zadanie 1** – pomoc w zamianie architektonicznie niedostępnego mieszkania na mieszkanie spełniające indywidualne kryterium dostępności, znajdujące się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem.

Warunki uczestnictwa:

- znaczny stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności oraz dysfunkcja narządu ruchu uniemożliwiająca poruszanie się bez użycia wózka lub powodująca problemy w samodzielnym poruszaniu się w użytkowanym mieszkaniu lub wyjście z budynku,

lub:

- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności oraz dysfunkcja narządu wzroku (całkowity lub prawie całkowity brak wzroku),
- dokumentacja fotograficzna, o barierach architektonicznych w mieszkaniu i/lub w budynku, w tym uniemożliwiających samodzielne wyjście na zewnątrz na poziom zero,
- dysponowanie tytułem prawnym do lokalu na mocy prawa własności lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu;

W przypadku, gdy wniosek dotyczy osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej, wniosek składa jej opiekun prawny. W takim przypadku do wniosku dołącza się oświadczenie o zamieszkiwaniu w lokalu wspólnie osoby z niepełnosprawnością oraz opiekuna prawnego.

Dofinansowanie lub refundacja udokumentowanych kosztów zamiany architektonicznie niedostępnego mieszkania na mieszkanie spełniające indywidualne kryterium dostępności, przy czym dofinansowanie obejmuje dopłatę wynikającą z różnicy wartości mieszkań.

Refundacja może dotyczyć poniesionych kosztów zakupu mieszkania do 90 dni przed dniem złożenia wniosku.

Udział własny wnioskodawcy: **nie jest wymagany**

2. **Zadanie 2** – pomoc w wynajęciu samodzielnego mieszkania, które spełnia indywidualne kryterium dostępności.

Warunki uczestnictwa:

- znaczny stopień niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu lub wzroku – umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- status absolwenta szkoły podstawowej, ponadpodstawowej (wszystkich typów szkół) lub szkoły wyższej uzyskany w okresie 60 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku, lub osoba opuszczająca rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, lub osoba opuszczająca warsztat terapii zajęciowej (WTZ),
- pełna zdolność do czynności prawnych,
- brak własnego, samodzielnego mieszkania w miejscowości realizowanej aktywności,
- przedstawienie umowy wynajęcia mieszkania spełniającego kryteria dostępności dla beneficjenta,
- zatrudnienie lub poszukiwanie pracy (także w trakcie trwania dofinansowania).

Dofinansowanie lub refundacja udokumentowanych w umowie najmu kosztów wynajęcia mieszkania spełniającego indywidualne kryteria dostępności dla beneficjenta, w okresie rozpoczęcia zatrudnienia, w tym poszukiwania pracy.

Refundacja może dotyczyć poniesionych kosztów wynajęcia mieszkania do 90 dni przed dniem złożenia wniosku.

Udział własny wnioskodawcy: **nie jest wymagany**

ZAKRES POJĘĆ:

1. aktywność zawodowa:

- zatrudnienie lub
 - rejestracja w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, lub
 - rejestracja w urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy i nie pozostająca w zatrudnieniu;
- okresy aktywności zawodowej w ramach ww. mogą się sumować, jeśli następują po sobie w okresie nie dłuższym niż 30 dni, przy czym czas przerwy nie wlicza się w okres aktywności;

2. dodatek na:

- a) pokrycie kosztów kształcenia (moduł II)** – niewymagająca rozliczenia kwota przeznaczona na wydatki wnioskodawcy związane z pobieraniem nauki;
 - b) pokrycie kosztów opłaty za energię elektryczną (Obszar E)** – kwota przeznaczona na wydatki wnioskodawcy związane z opłatą energii elektrycznej w związku z użytkowaniem koncentratora tlenu lub respiratora, przy czym dodatek może zostać przyznany w całości niezależnie od daty nabycia uprawnienia do ubiegania się o dodatek w danym miesiącu; udzielone wsparcie nie wymaga rozliczenia dowodami księgowymi/ dokumentami finansowymi;
 - c) uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego (moduł II)** – kwota przeznaczona na wydatki wnioskodawcy związane z przeprowadzeniem przewodu doktorskiego lub uczestnictwem w seminarium doktoranckim lub uczestnictwem w innej formie uzyskania doktoratu eksternistycznego, z wyłączeniem opłat rekrutacyjnych;
3. **dysfunkcja narządu ruchu (w przypadku obszaru A)** – dysfunkcja stanowiąca podstawę orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (także orzeczenia o niepełnosprawności), w przypadku osób z niepełnosprawnością z dysfunkcją narządu ruchu, która nie jest przyczyną wydania orzeczenia dot. niepełnosprawności, ale jest konsekwencją ujętych w orzeczeniu schorzeń (np. o charakterze neurologicznym - symbol orzeczenia: 10-N lub całościowych zaburzeń rozwojowych - symbol orzeczenia: 12-C), wnioski mogą zostać pozytywnie zweryfikowane pod względem formalnym pod warunkiem, że wnioskodawca dołączy do wniosku zaświadczenie lekarza specjalisty potwierdzające, iż następstwem schorzeń, stanowiących podstawę orzeczenia jest dysfunkcja narządu ruchu;
 4. **dysfunkcja narządu ruchu powodująca problemy w samodzielnym przemieszczaniu się (w przypadku Obszaru C Zadanie 5)** – sytuacja, kiedy stan zdrowia osoby z niepełnosprawnością oraz poziom dysfunkcji narządu ruchu wyklucza samodzielne poruszanie się i przemieszczanie się na zewnątrz; brak takiej możliwości powinien wynikać z dysfunkcji charakteryzującej się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie kończyn dolnych; stan ten może wynikać ze schorzeń o różnej etiologii

(m. in. amputacje, porażenia mózgowie, choroby neuromięśniowe); i musi być potwierdzony zaświadczeniem lekarza specjalisty, który oceniając zasadność wyposażenia osoby z niepełnosprawnością w przedmiot dofinansowania potwierdzi, iż:

- a) osoba z niepełnosprawnością nie ma możliwości samodzielnego poruszania się i przemieszczania się,
 - b) zakres i rodzaj ograniczeń ruchowych osoby ubiegającej się o pomoc, stanowią poważne utrudnienia w samodzielnym funkcjonowaniu osoby z niepełnosprawnością,
 - c) korzystanie z przedmiotu dofinansowania jest wskazane z punktu widzenia procesu rehabilitacji (nie spowoduje wstrzymania lub pogorszenia tego procesu),
 - d) korzystanie z przedmiotu dofinansowania nie wpłynie niekorzystnie na sprawność kończyn,
 - e) nie ma przeciwwskazań medycznych do korzystania z przedmiotu dofinansowania;
- 5. dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym (w przypadku Obszaru C Zadanie 1)** – sytuacja, kiedy stan zdrowia osoby z niepełnosprawnością oraz poziom dysfunkcji narządu ruchu wyklucza samodzielne poruszanie się i przemieszczanie przy pomocy ręcznego wózka inwalidzkiego; brak takiej możliwości powinien wynikać z dysfunkcji charakteryzującej się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie co najmniej jednej kończyny dolnej i górnej; stan ten może wynikać ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. amputacje, porażenia mózgowie, choroby neuromięśniowe) i musi być potwierdzony zaświadczeniem lekarskim; oceniając zasadność dofinansowania zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym należy brać pod uwagę, czy:
- a) korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym jest wskazane z punktu widzenia procesu rehabilitacji (czy nie spowoduje wstrzymania lub pogorszenia tego procesu),
 - b) korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym wpłynie niekorzystnie na sprawność kończyn,
 - c) istnieją przeciwwskazania do korzystania z wózka o napędzie elektrycznym (np. utraty przytomności, epilepsja),
 - d) zakres i rodzaj ograniczeń stanowi poważne utrudnienie w samodzielnym funkcjonowaniu osoby z niepełnosprawnością;
- 6. dysfunkcja narządu słuchu (w przypadku Obszaru A Zadanie 4 oraz Obszaru B Zadanie 4)** – dysfunkcja narządu słuchu stanowiąca powód wydania orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku, gdy orzeczenie jest wydane z innego powodu lub wnioszek w Obszarze B Zadanie 4 dotyczy osoby z niepełnosprawnością w wieku do lat 16 – ubytek słuchu powyżej 70 decybeli (db) w uchu lepszym, stan ten musi być potwierdzony w odpowiednim dokumencie lub zaświadczeniu wydanym przez lekarza specjalistę;
- 7. dysfunkcja narządu słuchu w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego (w przypadku Obszaru A Zadanie 3)** – dysfunkcja narządu słuchu stanowiąca powód wydania orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, w efekcie której osoba z niepełnosprawnością komunikuje się z otoczeniem metodami wspomagającymi/ alternatywnymi, a dla prawidłowej komunikacji w trakcie kursu i egzaminu na prawo jazdy, zgodnie z oświadczeniem/ zapotrzebowaniem wnioskodawcy, niezbędne jest wsparcie w formie usługi tłumacza migowego;
- 8. dysfunkcja narządu wzroku (w przypadku Obszaru B Zadanie 1)** – dysfunkcja wzroku stanowiąca powód wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, a także w przypadku:
- a) gdy dysfunkcja narządu wzroku nie jest przyczyną wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, ale wnioskodawca przedłoży zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba z niepełnosprawnością, której dotyczy wnioszek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,05 lub ma zwężenie pola widzenia do 20 stopni,
 - b) osób z niepełnosprawnością w wieku do 16 roku życia – gdy wnioskodawca przedłoży zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba z niepełnosprawnością, której dotyczy wnioszek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,3 lub ma zwężenie pola widzenia do 30 stopni,
- z uwzględnieniem pkt 8a;
- 8a. osoba niewidoma** – osoba z niepełnosprawnością wzroku, o której mowa w ust. 8 z tym, że w przypadku:
- a) osoby posiadającej znaczny stopień niepełnosprawności, ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym jest równa lub niższa niż 0,05 lub pole widzenia jest zwężone do 20 stopni,
 - b) osoby z niepełnosprawnością w wieku do 16 roku życia, ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym jest równa lub niższa niż 0,1 lub pole widzenia jest zwężone do 30 stopni,
- co musi wynikać z zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez lekarza okulistę;
- 9. dysfunkcja narządu wzroku (w przypadku Obszaru B Zadanie 3)** – dysfunkcja wzroku stanowiąca powód wydania orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku, gdy orzeczenie jest wydane z innego powodu – także dysfunkcja powodująca obniżenie ostrości wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,1 lub zwężenie pola widzenia do 30 stopni, potwierdzona zaświadczeniem lekarskim wystawionym przez lekarza okulistę;
- 10. dysfunkcja obu kończyn górnych (w przypadku Obszaru B Zadanie 1)** – stan potwierdzony zaświadczeniem lekarskim wydanym przez lekarza specjalistę: wrodzony brak lub amputacja obu kończyn górnych – co najmniej w obrębie przedramienia, a także dysfunkcja charakteryzująca się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie obu kończyn górnych w stopniu znacznie

utrudniającym korzystanie ze standardowego sprzętu elektronicznego, wynikająca ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. porażenia mózgowie, choroby neuro mięśniowe);

11. **ekspert PFRON (w przypadku Obszaru C Zadanie 3 i 4)** – konsultant wojewódzki z dziedziny rehabilitacji medycznej lub ortopedii i traumatologii albo inny specjalista w tych dziedzinach, wskazany przez jednego z wymienionych konsultantów wojewódzkich, który prowadzi na terenie danego województwa długotrwałą opiekę protetyczną nad osobami po amputacjach kończyn; ekspertem nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem protezowni (zakładu ortopedycznego); ekspertom PFRON przysługuje wynagrodzenie za wydanie opinii do wniosku zakwalifikowanego do dofinansowania, w zakresie:
 - a) stabilności procesu chorobowego wnioskodawcy,
 - b) rokowań co do zdolności wnioskodawcy do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie, oraz o ile dotyczy:
 - c) celowości zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy) i zwiększenia kwoty dofinansowania;
12. **ekspert PFRON (w przypadku Obszaru C Zadanie 1)** – lekarz specjalista z dziedziny rehabilitacji medycznej lub ortopedii i traumatologii narządu ruchu albo inny lekarz specjalista w dziedzinie związanej z przedmiotem dofinansowania, lub wskazany przez dyrektora Oddziału PFRON, posiadający odpowiednie kwalifikacje pracownik PFRON np. zatrudniony na stanowisku ds. CIDON; ekspertem nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem firm(y), oferujących sprzedaż towarów/usług będących przedmiotem wniosku ani nie jest i nie był w żaden inny sposób powiązany z zarządem tych firm poprzez np.: związki gospodarcze, rodzinne, osobowe, itp.; zlecenie na zaopatrzenie w wyroby medyczne na wózek inwalidzki o napędzie elektrycznym potwierdzone przez Narodowy Fundusz Zdrowia jest traktowane przez realizatora jak pozytywna opinia eksperta PFRON w zakresie rokowania uzyskania przez potencjalnego beneficjenta zdolności do pracy albo do podjęcia nauki w wyniku wsparcia udzielonego w programie; w razie wątpliwości co do tych rokowań, realizator programu może skierować potencjalnego beneficjenta na dodatkowe badanie przez eksperta PFRON, będącego lekarzem specjalistą; ekspert PFRON będący pracownikiem PFRON rekomenduje kwotę dofinansowania, jeśli przekracza ona kwotę 18.480 zł;
13. **ekspert PFRON (w przypadku Obszaru C Zadanie 6)** – lekarz POZ lub lekarz specjalista wystawiający zlecenie na wyrób medyczny lub zaświadczenie zawierające opinię dotyczącą funkcjonalnego dostosowania proponowanego przedmiotu dofinansowania do indywidualnych potrzeb i aktywności użytkownika manualnego wózka inwalidzkiego multipozycyjnego, przy czym pozytywną opinię w tym zakresie zastępuje zlecenie na wyrób medyczny potwierdzone przez NFZ; ekspertem nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem firm(y), oferujących sprzedaż towarów/usług będących przedmiotem wniosku ani nie jest i nie był w żaden inny sposób powiązany z zarządem tych firm poprzez np.: związki gospodarcze, rodzinne, osobowe, itp.;
14. **gospodarstwo domowe wnioskodawcy** – w zależności od stanu faktycznego:
 - a) **wspólne gospodarstwo** – gdy wnioskodawca ma wspólny budżet domowy z innymi osobami, wchodzącymi w skład jego rodziny, lub
 - b) **samodzielne gospodarstwo** – gdy wnioskodawca mieszka oraz utrzymuje się samodzielnie i może udokumentować, że z własnych dochodów lub przy wsparciu właściwych instytucji, ponosi wszelkie opłaty z tego tytułu,przy czym wnioskodawcę, który ukończył 25 rok życia i nie osiąga własnych dochodów ani nie korzysta ze wsparcia właściwych instytucji, zalicza się do wspólnego gospodarstwa domowego rodziców/opiekunów;
15. **informacja o zaliczeniu przez wnioskodawcę semestru/półroczu objętego dofinansowaniem** – każda udokumentowana informacja potwierdzająca, że student pobierał naukę w semestrze objętym dofinansowaniem (np. wpis na kolejny semestr, w tym warunkowy, informacja o dopuszczeniu do sesji egzaminacyjnej, potwierdzenie zdania egzaminu w trakcie sesji egzaminacyjnej, np. w formie oceny itp.); źródłem informacji może być np. indeks, wydruk z USOS potwierdzony przez uczelnię/szkołę, zaświadczenie uczelni/szkoły, itp.);
16. **Karta Dużej Rodziny** – dokument identyfikujący członka rodziny wielodzietnej, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny lub inny dokument, na podstawie którego wnioskodawca objęty jest działaniami/ ulgami adresowanymi do rodzin wielodzietnych, ujętymi w ramy programów, które pod różnymi nazwami funkcjonują w Polsce, bądź wprowadzonymi jako samodzielny instrument nieobudowany programem;
17. **kolegium** – kolegium działające zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe;
18. **koszty kursu i egzaminów (w przypadku Obszaru A Zadanie 2 i Zadanie 3)** – koszty związane z uczestnictwem osoby z niepełnosprawnością w kursie i przeprowadzeniem egzaminu, w tym także wszelkie opłaty z nimi związane oraz jazdy doszkalające;
19. **koszt utrzymania sprawności technicznej posiadanego:**
 - a) **sprzętu elektronicznego (Obszar B Zadanie 5)** – koszty związane z utrzymaniem sprawności technicznej sprzętu elektronicznego, w tym koszt zakupu dodatkowych elementów, służących rozbudowie posiadanego sprzętu lub dodatkowego wyposażenia lub oprogramowania (w celu

osiągnięcia optymalnych wymogów technicznych lub dokonania koniecznych aktualizacji, niezbędnych do zachowania funkcjonalności sprzętu lub oprogramowania), a także koszt niezbędnych napraw, przeglądów czy konserwacji; mogą to być również nowsze od tych posiadanych przez wnioskodawcę modele: urządzeń (np. smartfon, tablet, skaner, drukarka, router itp.) lub wersje oprogramowania (opłata subskrypcyjna, aktualizacja do nowszej wersji), itp.;

- b) **skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (Obszar C Zadanie 2)** – koszt zakupu akumulatora lub akumulatorów do pojazdu, a także inne koszty: niezbędnych napraw, przeglądów czy konserwacji, koszt zakupu dodatkowych elementów lub dodatkowego wyposażenia w celu osiągnięcia optymalnych wymogów technicznych lub poprawy stanu technicznego pojazdu lub niezbędnych dla zachowania albo poprawy funkcjonalności pojazdu, sprawności i bezpieczeństwa poruszania się przy pomocy wózka/skutera, jak też dodatkowego oprzyrządowania lub niezbędnych dodatkowych elementów wyposażenia w związku ze zmianami w stanie fizycznym użytkownika lub pogłębiającymi się trudnościami w poruszaniu się przy pomocy posiadanego pojazdu;
20. **koszty zapewnienia opieki dla osoby zależnej (Obszar D)** – koszty związane z pobytem dziecka w żłobku, przedszkolu, klubie dziecięcym, punkcie przedszkolnym, zespole wychowania przedszkolnego, oddziale przedszkolnym w szkole (opłaty potwierdzone dokumentem finansowym wystawionym przez daną placówkę, np. opłata stała za pobyt lub wyżywienie, na Radę Rodziców), a także koszty sprawowania opieki przez dziennego opiekuna lub nianię;
21. **miejsce zamieszkania** – zgodnie z normą kodeksu cywilnego (art. 25 KC) miejscowość, w której wnioskodawca przebywa z zamiarem stałego pobytu, będąca ośrodkiem życia codziennego wnioskodawcy, w którym skoncentrowane są jego plany życiowe (cechy ośrodka osobistych i majątkowych interesów); o miejscu zamieszkania nie decyduje jedynie fakt przebywania w określonym mieście, ale również zamiar stałego pobytu i chęć skoncentrowania swoich interesów życiowych w danym miejscu; można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania; miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej;
22. **nauka (w przypadku Obszaru C Zadanie nr 1)** – nauka w ramach każdej z form edukacji przewidzianych w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, a także w szkole wyższej lub w ramach przewodu doktorskiego otwartego poza studiami doktoranckimi;
23. **nauka w szkole wyższej** – nauka w następujących formach edukacji na poziomie wyższym: studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie (trzeciego stopnia) prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym (dziennym) lub niestacjonarnym (wieczorowym, zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu) lub szkoły doktorskie;
24. **opłata za naukę (czesne)** – opłata pobierana za naukę w szkole policealnej lub wyższej w okresie objętym umową dofinansowania; opłata za naukę (czesne) nie obejmuje innych opłat z tytułu usług edukacyjnych (przykładowo: opłaty wpisowej, opłat związanych z kosztami wynikającymi z wyrównywaniem różnic programowych, opłaty związanej z powtarzaniem określonych zajęć z powodu niezadowolających wyników w nauce, za zajęcia nieobjęte planem studiów, za inne niż filologia studia realizowane w języku obcym) ani innych opłat przewidzianych przepisami prawa powszechnie obowiązującego (przykładowo za wydanie: legitymacji studenckiej i jej duplikatu, dyplomu ukończenia studiów, jego duplikatu oraz dodatkowego odpisu dyplomu w tłumaczeniu na język obcy, itp.), które to koszty mogą być pokrywane przez beneficjenta pomocy ze środków dofinansowania przyznanego w formie dodatku na pokrycie kosztów kształcenia;
25. **oprzyrządowanie elektryczne do wózka ręcznego (w przypadku Obszaru C Zadanie 5)** – przystawne elementy/ osprzęt (napęd elektryczny wraz z wyposażeniem, także dodatkowym) możliwe do zamontowania w standardowym wózku inwalidzkim (ręcznym), gwarantujące maksymalne odciążenie przy jeździe, pchaniu lub hamowaniu wózka, także na nierównych nawierzchniach, zwiększające mobilność osoby z niepełnosprawnością i umożliwiające samodzielne przemieszczanie się;
26. **oprzyrządowanie samochodu (w przypadku Obszaru A Zadanie 1)** - dostosowane do indywidualnych potrzeb związanych z rodzajem niepełnosprawności adresata programu urządzenia (montowane fabrycznie lub dodatkowo) lub również wyposażenie samochodu, które umożliwia użytkowanie samochodu przez osobę z niepełnosprawnością z dysfunkcją ruchu lub przewożenie samochodem osoby z niepełnosprawnością oraz niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego; do mobilnych przedmiotów można zaliczyć przykładowo: specjalny fotel pasażera, w tym fotelik dziecięcy, podnośnik lub najazd/podjazd/rampę podjazdową do wózka inwalidzkiego, dodatkowe pasy do mocowania wózka inwalidzkiego, itp.;
27. **oprzyrządowanie samochodu (w przypadku Obszaru A Zadanie 4)** – dostosowane do indywidualnych potrzeb związanych z rodzajem niepełnosprawności wnioskodawcy wyposażenie/ technologie, sprzęty i urządzenia, montowane w samochodzie, a także inne, np. mobilne sprzęty i urządzenia również technologie i oprogramowanie, które umożliwiają użytkowanie samochodu przez osobę z niepełnosprawnością słuchu, w tym wspomagające poprawną komunikację z osobą niesłyszącą (komunikator, tablet ze specjalnym oprogramowaniem), sygnalizatory i aplikacje, z wyłączeniem aparatów słuchowych;

- 28. osoba głuchoniewidoma** – osoba z niepełnosprawnością, która na skutek równoczesnego uszkodzenia słuchu i wzroku napotyka bardzo duże trudności w wymianie informacji oraz w komunikowaniu się, stan ten musi być potwierdzony w odpowiednim dokumencie lub zaświadczeniu lekarskim;
- 29. osoba poszkodowana w wyniku działania żywiołu lub innych zdarzeń losowych**
- osoba mieszkająca na terenie gminy umieszczonej w wykazie określonym w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów, wydanym na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu, wobec której (lub wobec członka jej gospodarstwa domowego) podjęta została decyzja o przyznaniu zasiłku celowego w związku z wystąpieniem zdarzenia noszącego znamiona klęski żywiołowej dla osób lub rodzin, które poniosły straty w gospodarstwach domowych (budynkach mieszkalnych, podstawowym wyposażeniu gospodarstw domowych) na podstawie art. 40 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a także,
 - osoba, którą dotknęło inne zdarzenie losowe, skutkujące stratami materialnymi w gospodarstwie domowym (np. pożar, kradzież, zalanie), udokumentowane/ potwierdzone przez właściwą jednostkę (np. jednostkę pomocy społecznej, straż pożarną, Policję);
- 30. osoba zależna (w przypadku Obszaru D)** – dziecko będące pod opieką wnioskodawcy i przebywające w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką w ramach: klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego, oddziału przedszkolnego w szkole, a także pod opieką dziennego opiekuna lub niani (w przypadku dzieci w wieku pozwalającym na przyjęcie do żłobka lub przedszkola lub klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego, oddziału przedszkolnego w szkole);
- 31. pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu** – sytuacja, gdy wnioskodawca, będąc posiadaczem samochodu otrzymuje dofinansowanie na jego oprzyrządowanie; w przypadku, gdy wnioskodawca na dzień złożenia wniosku nie jest posiadaczem samochodu (dopiero zamierza zakupić samochód), pomoc może zostać przekazana, gdy stanie się jego posiadaczem (właścicielem lub współwłaścicielem); w przypadku osób niepełnoletnich i pozbawionych zdolności do czynności prawnych, posiadaczem samochodu jest wnioskodawca (opiekun prawny lub przedstawiciel ustawowy); w przypadku, gdy wnioskodawca ubiega się o dofinansowanie wyłącznie sprzętu/ urządzeń mobilnych (niemontowanych w samochodzie na stałe), posiadanie samochodu może być udokumentowane aktualną umową (np. umowa użytkowania, najmu, użyczenia, dzierżawy, itd.); pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania nie dotyczy zakupu samochodu, przedmiot pomocy jest wskazany w punktach: 26 i 27; do rozliczenia udzielonego dofinansowania niezbędny jest dokument wskazujący wysokość kosztu zakupu lub montażu oprzyrządowania do samochodu (np. wyodrębniona pozycja objęta dofinansowaniem lub odpowiednia adnotacja/uwaga na fakturze VAT, opinia rzeczoznawcy);
- 32. poziom jakości protez kończyny górnej:**
- poziom I – proteza, najczęściej tymczasowa, o funkcji głównie kosmetycznej, ewentualnie z prostymi elementami mechanicznego ustawiania pozycji łokcia i nadgarstka; do wykonania w ramach limitu NFZ; nie przywraca wszystkich podstawowych funkcji utraconej ręki i nie uniezależnia pacjenta od otoczenia w stopniu wystarczającym dla podjęcia aktywności zawodowej,
 - poziom II – proteza z elementami mechanicznymi oraz standardowym lub nowoczesnym zawieszeniem na kikucie (także z wykorzystaniem technologii silikonowej) możliwa do wykonania w ramach limitu NFZ z dopłatą; nie zawsze uniezależnia pacjenta od otoczenia w stopniu wystarczającym dla podjęcia aktywności zawodowej,
 - poziom III – rozszerzony w stosunku do poziomu I i II, dostosowany do aktywności użytkownika - proteza z precyzyjnymi elementami mechanicznymi oraz nowoczesnym zawieszeniem kikuta (także z wykorzystaniem technologii silikonowej) oraz bardzo dobrym wykończeniem kosmetycznym; uniezależnia użytkownika od otoczenia w stopniu umożliwiającym podjęcie lub kontynuowanie aktywności zawodowej,
 - poziom IV – rozszerzony w stosunku do poziomu III – nowoczesna proteza z elementami bioelektrycznymi (lub elementy kombinowane bioelektryczne i mechaniczne - tzw. hybrydowa); proteza w części bioelektrycznej sterowana impulsami z zachowanych grup mięśniowych; w znacznym stopniu pozwala użytkownikowi na uniezależnienie się od otoczenia i podjęcie lub kontynuowanie aktywności zawodowej;
- 33. poziom jakości protez kończyny dolnej:**
- poziom I – proteza możliwa do wykonania w ramach limitu NFZ; najczęściej tymczasowa, posiada proste elementy mechaniczne; daje ograniczone możliwości lokomocyjne dla codziennego funkcjonowania pacjenta,
 - poziom II – proteza możliwa do wykonania w ramach limitu NFZ z dopłatą, najczęściej ostateczna, dostosowana do poziomu mobilności pacjenta; poziom umożliwiający sprawne poruszanie się pacjenta; proteza nie zawsze daje rzeczywistych możliwości intensywnego jej użytkowania potrzebnego do codziennej aktywności zawodowej pacjenta,
 - poziom III – rozszerzony w stosunku do poziomu I i II - poziom bardzo dobry, dostosowany do aktywności zawodowej użytkownika; proteza wykonana na nowoczesnych elementach (stopa, staw kolanowy) oraz posiadająca bardzo dobre zawieszenie w leju, także na elementach silikonowych, z wykorzystaniem trwałych i minimalizujących ryzyko podrażnień skóry materiałów; w tej grupie protez

użytkownik może otrzymać zaopatrzenie zapewniające takie możliwości lokomocyjne, aby mógł podjąć lub kontynuować aktywność zawodową;

- d) poziom IV – rozszerzony w stosunku do poziomu III - grupa najnowocześniejszych w świecie protez, także z elementami sterowanymi cyfrowo, z wielowarstwowymi lejami oraz najlżejszymi, nowoczesnymi elementami nośnymi; umożliwiają na najwyższym poziomie aktywność zawodową, a w niektórych przypadkach także aktywność sportową i rekreacyjną użytkowników;
34. **półrocze/ semestr** – okres, na który może zostać przyznana pomoc finansowa na pokrycie kosztów nauki, obejmujący zajęcia dydaktyczne i sesję egzaminacyjną;
35. **prawo jazdy** – dokument wydany przez odpowiednie organy państwowe, potwierdzający uprawnienia jego posiadacza do prowadzenia pojazdów mechanicznych, z wyłączeniem kategorii: A, A1, A2 i AM;
36. **Profil Zaufany** – sposób uwierzytelniania wnioskodawcy/ użytkownika dostępny na ePUAP;
37. **proteza kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (Obszar C Zadanie nr 3 i 4)** – proteza lub protezy kończyny górnej lub dolnej na III lub IV poziomie jakości protez, których dofinansowanie w ramach limitu NFZ nie jest dla użytkowników wystarczające, by zakupić protezę zapewniającą podjęcie lub kontynuowanie aktywności zawodowej na potrzebnym poziomie. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, protezy dofinansowane w NFZ mają spełniać najwyższe wymagania lokomocyjne opisane w tym rozporządzeniu. Pacjenci w ramach ubezpieczenia zdrowotnego otrzymują w NFZ protezy na najwyższym opisanym poziomie mobilności (sklasyfikowane na 3 - 4 poziomie), cytat: „Użytkownik protezy porusza się bez ograniczeń w pomieszczeniach i w terenie. Ma on dodatkowe wymagania co do aktywności i dynamiki protezy ze względu na dużą aktywność ruchową i występujące przeciążenia.”; dlatego też program koncentruje się na dodatkowych potrzebach protetycznych, związanych z aktywnością zawodową wnioskodawcy;
38. **przeciętny miesięczny dochód wnioskodawcy** – dochód w przeliczeniu na jedną osobę w gospodarstwie domowym wnioskodawcy, o jakim mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych, obliczony za kwartał poprzedzający kwartał, w którym złożono wniosek; dochody z różnych źródeł sumują się; w przypadku działalności rolniczej - dochód ten oblicza się na podstawie wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego w 2024 r. (Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 22 września 2025 r.), według wzoru: $[(5.429 \text{ zł} \times \text{liczba hektarów})/12]/ \text{liczba osób w gospodarstwie domowym wnioskodawcy}$;
39. **przerwa w nauce (w przypadku modułu II)** – przerwa w kontynuowaniu nauki, w trakcie której osoba z niepełnosprawnością nie ponosi kosztów nauki, np. urlop dziekański, urlop zdrowotny;
40. **skuter o napędzie elektrycznym** – czterokołowy lub trzykołowy skuter/ pojazd o napędzie elektrycznym, także składany/ kompaktowy, pełniący funkcję wózka inwalidzkiego przeznaczonego dla osoby z niepełnosprawnością ruchową do poruszania się, także z pomocą opiekuna; skuter wyposażony jest, m. in. w oddzielną, nastawną kolumnę kierownicy;
41. **spowolnienie toku studiów/nauki** – indywidualna organizacja studiów/nauki lub indywidualny tok studiów/nauki, przyjęty na podstawie decyzji uczelni/szkoły, umożliwiający wydłużenie okresu trwania studiów/nauki (np. jeden semestr w ciągu roku akademickiego/szkolnego). O ile decyzja o spowolnieniu toku studiów/nauki nie jest decyzją o powtarzaniu roku, wnioskodawca może korzystać z pomocy w module II na zasadach ogólnych;
42. **sprzęt elektroniczny lub jego element lub oprogramowanie (w przypadku Obszaru B Zadanie 1 i 3)** – komputer (stacjonarny lub mobilny) lub współpracujące z nim urządzenia i dedykowane oprogramowanie, umożliwiające ograniczanie skutków rodzaju i stopnia niepełnosprawności (z uwzględnieniem definicji urządzeń brajlowskich); głównym kryterium uznania kwalifikowalności danego kosztu są indywidualne i specyficzne dla danego rodzaju dysfunkcji - potrzeby związane z rehabilitacją zawodową i społeczną potencjalnego beneficjenta;
43. **sprzęt elektroniczny lub jego element lub oprogramowanie (w przypadku Obszaru B Zadanie 4)** – elektroniczne sprzęty i urządzenia lub ich elementy, a także dedykowane oprogramowanie, umożliwiające ograniczanie skutków dysfunkcji narządu słuchu, w tym przede wszystkim sprzęty i urządzenia mobilne (np. laptop, tablet, smartfon); głównym kryterium uznania kwalifikowalności danego kosztu są indywidualne i specyficzne potrzeby związane z rehabilitacją zawodową i społeczną potencjalnego beneficjenta, w tym potrzeba komunikowania się;
44. **studia w przyspieszonym trybie** – indywidualna organizacja studiów lub indywidualny tok studiów, przyjęty na podstawie decyzji uczelni, umożliwiający skrócenie okresu trwania studiów, przy czym program studiów w przyspieszonym trybie (np. trzy semestry w ciągu roku akademickiego) musi być zgodny z obowiązującymi standardami kształcenia dla danego kierunku studiów i zgodny z obowiązującym planem ogólnym studiów;
45. **szkoła policealna** – publiczna lub niepubliczna szkoła policealna, działająca zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe;
46. **szkoła wyższa** – publiczna lub niepubliczna uczelnia, w tym szkoła doktorska, działająca zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce lub uczelnia zagraniczna, a także szkoła wyższa i wyższe seminarium duchowne prowadzone przez Kościół Katolicki lub inne kościoły i związki wyznaniowe;
47. **test TCT (w przypadku Obszaru C Zadanie 6)** – test dotyczący stopnia kontroli tułowia osoby z niepełnosprawnością; test wykonywany jest na łóżku i jest podzielony na 4 zadania: przetaczanie się na

słabą stroną (1), przetaczanie się na silną stronę (2), balansowanie w pozycji siedzącej na krawędzi łóżka ze stopami oddalonymi od ziemi przez co najmniej 30 sekund (3) i wstawanie z pozycji leżącej (4); każde zadanie jest oceniane na: 0 (niezdolny do wykonania zadania bez pomocy), 12 (zdolny do wykonania zadania z pomocą) i 25 (zdolny do wykonania zadania); w teście można uzyskać poniższą punktację, która oznacza:

- a) 0-25 punktów - bardzo słabą kontrolę tułowia,
- b) 26-50 punktów - umiarkowaną kontrolę tułowia,
- c) 51-75 punktów - dobrą kontrolę tułowia z pewnymi ograniczeniami,
- d) 76-100 punktów - dobrą kontrolę tułowia;

48. urządzenia brajlowskie – elektroniczne urządzenia, zdolne tworzyć wypukłą formę informacji wyjściowej, możliwą do odczytania przy pomocy zmysłu dotyku, z wyłączeniem drukarki 3D - z powodu aktualnego braku dostępności technologii wspomagających osobę niewidomą w samodzielnym użytkowaniu urządzenia;

49. wózek inwalidzki:

- a) **ręczny z oprzyrządowaniem elektrycznym (w przypadku Obszaru C Zadanie 5)** – wózek inwalidzki, w tym aktywny, wyposażony w przystawne elementy/ osprzęt (napęd elektryczny wraz z wyposażeniem), zwiększające mobilność osoby z niepełnosprawnością i umożliwiające samodzielne lub przy pomocy opiekuna przemieszczanie się;
- b) **manualny multipozycyjny (w przypadku Obszaru C Zadanie 6)** – wózek inwalidzki, w tym z funkcją pielęgnacyjną, zapewniający zmianę pozycji ciała osoby, która spędza w nim wiele godzin (12-16h/dziennie) i nie może samodzielnie przenieść/przesunąć/odciążyć masy ciała; pojazd ten zapewnia możliwość zmiany pozycji ciała bez wysiłku/udziału użytkownika, odchylenia oparcia, odchylenia kąta podnóżków itp. Wózek może być wyposażony w napęd elektryczny dla opiekuna lub inne elementy zasilane elektrycznie, przykładowo: elektryczne systemy podnoszenia siedziska, elektryczne funkcje pochylania oparcia/ siedziska, elektryczne podnóżki itp.,
- c) **o napędzie elektrycznym (w przypadku Obszaru C Zadanie 1)** – wózek inwalidzki wyposażony w napęd elektryczny i akumulatory, przeznaczony do przemieszczania się głównie wewnątrz, ale także na zewnątrz pomieszczeń, wraz z wyposażeniem, także dodatkowym, również z pomocą opiekuna; wózek poprawia lub utrzymuje wydolność osoby z niepełnosprawnością ruchową w zakresie mobilności użytecznej w czynnościach codziennych i samoobsłudze, a także uczestniczenia społecznego (w szczególności uczestniczenia w edukacji, wykonywania pracy zarobkowej);

50. wyposażenie manualnego wózka multipozycyjnego – wszelkie dodatkowe i zindywidualizowane wyposażenie wózka, przykładowo: specjalistyczne oparcia i podłokietniki lub poduszki, w tym przeciwoślizgowe; elementy stabilizujące tułowie i biodra, w tym pasy, uprząże, kamizelki piersiowe stabilizujące pozycję; peloty boczne; zagłówek oraz elementy zapewniające możliwość zmiany pozycji: wózka i siedziska lub podnóżka; z funkcją pionizacji, stabilizacji dystalnej kończyn dolnych; jak też inne elementy przykładowo: kliny, torba na respirator, uchwyty, stolik terapeutyczny, koła na różną nawierzchnię, dodatkowe hamulce, peleryna przeciwdeszczowa, plecak. Wózek może być także wyposażony w napędy elektryczne do poszczególnych elementów wózka, przykładowo: oparcia/siedziska, podnóżka;

51. wymagalne zobowiązania

- a) w odniesieniu do zobowiązań o charakterze cywilnoprawnym – wszystkie bezsporne zobowiązania, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały ani przedawnione ani umorzone,
- b) w odniesieniu do zobowiązań publicznoprawnych, wynikających z decyzji administracyjnych wydawanych na podstawie przepisów k.p.a. – zobowiązania:
 - wynikające z decyzji ostatecznych, których wykonanie nie zostało wstrzymane z upływem dnia, w którym decyzja stała się ostateczna - w przypadku decyzji, w których nie wskazano terminu płatności,
 - wynikające z decyzji ostatecznych, których wykonanie nie zostało wstrzymane z upływem terminu płatności oznaczonego w decyzji - w przypadku decyzji z oznaczonym terminem płatności,
 - wynikające z decyzji nieostatecznych, którym nadano rygor natychmiastowej wykonalności,

52. zatrudnienie:

- stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, zawartej na czas nieokreślony lub określony, jednakże nie krótszy niż 3 miesiące,
- stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę, jeżeli na podstawie przepisów szczególnych pracownik został powołany na czas określony; okres ten nie może być krótszy niż 3 miesiące,
- działalność rolnicza w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- działalność gospodarcza w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców,
- zatrudnienie na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej na okres nie krótszy niż 6 miesięcy (okresy obowiązywania umów następujących po sobie, sumują się),

w przypadku modułu I także:

- staż zawodowy w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- wolontariat w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jeśli porozumienie z korzystającym obejmuje co najmniej 6 miesięcy i trwa na dzień złożenia wniosku oraz zawarcia umowy dofinansowania,

okresy zatrudnienia wnioskodawcy w ramach ww. mogą się sumować, jeśli następują po sobie w okresie nie dłuższym niż 30 dni, przy czym czas przerwy nie wlicza się w okres zatrudnienia;

53. **zdarzenia losowe** – potwierdzone przez właściwe jednostki zdarzenia, nieprzewidziane i niezawinione przez wnioskodawcę/podopiecznego wnioskodawcy, które były nie do uniknięcia nawet przy zachowaniu należytej staranności, skutkujące utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem przedmiotu dofinansowania w stopniu uniemożliwiającym użytkowanie i naprawę.
54. **zgoda lekarza specjalisty na użytkowanie skutera o napędzie elektrycznym lub wózka ręcznego z oprzyrządowaniem elektrycznym (w przypadku Obszaru C Zadanie 5)** – pozytywna opinia lekarza w zakresie wskazanym w pkt 4 lit. b-e.

Więcej informacji można uzyskać na stronie internetowej www.pfron.org.pl.